

**САНІТАРНО-ГІГІЄНИЧНА ОЦІНКА ВИБОРУ МІСЦЯ ПІД ЗАБУДОВУ СВИНОКОМПЛЕКСУ ТА БЛАГОУСТРІЙ
ТЕРИТОРІЇ У СТОВ АФ «ВІЛЬНЕ-2002»
НОВОМОСКОВСЬКОГО РАЙОНУ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

*Ярмоленко В., студент 4 курсу факультету
ветеринарної медицини ДДАУ
Корейба Л.В., доцент ДДАУ, науковий керівник
М.Дніпропетровськ, вул. Ворошилова, 25
Україна
khlyud@mail.ru*

Будівництво ферми здійснювалось відповідно до норм технологічного проектування (НТП), які були розроблені галузевим науково дослідним проектним інститутом і узгоджені з Держбутом.

Ділянка під будову відбиралась відповідно Основ земельного та водного законодавства України, а також з урахуванням проектів районного планування і будови сільськогосподарських об'єктів, з повітряного боку по відношенню населеного пункту, нижче житлових та громадських приміщень, відстань від яких – 500 м.

Рельєф території ділянки під ферму злегка підвищений з невеликим нахилом на південь, ґрунт сухий, добре водо – та повітропроникний, благополучний у ветеринарно-санітарному відношенні, рівень ґрунтових вод 2,4, що відповідає санітарно-гігієнічним вимогам.

Територія ферми огорожена парканом висотою 1,8 м і озеленена. Зони (адміністративно-господарська, виробнича, зберігання та підготовки кормів) не розділені, в'їзд в них через основні ворота. Зона зберігання гною взагалі не обладнана, що не відповідає гігієнічним вимогам і може сприяти виникненню і розповсюдженню несприятливих умов для виконання виробничих процесів, не виключенні зустрічні і перехресні напрямки головних технологічних потоків.

Для створення належного мікроклімату тваринницького двору територія по периметру озеленена, освітлені під'їзні та проїзні дороги і виробничі майданчики з твердим покриттям.

На території ферми розміщені основні приміщення (свинарники для різних виробничих груп, пункт штучного осіменіння) допоміжні і підсобні будівлі (в'їзний бар'єр, ветеринарно-санітарний пропускник, пункт ветеринарної медицини, будинок свинаря) та складські приміщення.

Ветеринарно-санітарні розриви між окремими тваринницькими приміщеннями становлять 25м, що відповідає НТП.

Система водопостачання в господарстві – централізована (вода подається до місця споживання її водопроводом), що дає змогу при найменших затратах праці механізувати напування тварин, використати необхідну кількість води для підтримання в належному санітарному стані приміщення, інвентаря, а також використовувати її для виробничих і побутових потреб.

При організації водопостачання тваринницьких ферм користуватися НТП з врахуванням лабораторних досліджень на відповідність ГОСТу.

Для напування тварин у господарстві використовують індивідуальні клапанні автонапувалки (ПА-1А та АП-1), які мають напувальну чашку, клапанний механізм і важіль. На жаль очищенню і дезінфекції напувального обладнання значної уваги не приділяють.

Санітарно-гігієнічну оцінку якості кормів проводять органолептично і в лабораторіях. При складанні раціону особливу увагу звертають на профілактику захворювань, пов'язаних з неповноцінністю кормів. При організації звертають увагу на колір, запах кормів, вміст в них механічних домішок, кормів, що містять отруйні речовини, отруйних і шкідливих рослин, кормів уражених цвілевими грибами та ін.

Видалення гною з приміщень, його зберігання і знезараження - трудомісткі процеси і потребують значних витрат на будівництво гноєзбірників, установки для видалення гною. По цій причині в господарстві не завжди виконують гігієнічні вимоги.

Гній в господарстві з приміщень видаляють за допомогою скребкових транспортерів, бульдозерів, автовантажувача і транспортують на поля для біотермічного знезараження, або в відкрите гноєсховище, яке розташоване на відстані 200м від свинокомплексу і не зовсім вдало побудоване (відсутні обвалування для захисту від дощових вод, гноївкозбірники). Це призводить до зниження біотермічних процесів, забруднення навколишнього середовища, та зниження якості перегною.

Заходи по утилізації загиблих тварин у господарстві також незадовільні. Трупні – вивозяться в ліс і закопуються на спеціально відведених місцях, бувають випадки, що їх навіть не присипають землею. Це призводить до порушень санітарних правил, забруднення навколишнього середовища, можливість розповсюдження захворювань.

Тому, даному питанню слід приділити значну увагу як спеціалістам, так і керівникам господарства.

Розглядаючи еколого-санітарний стан ферми можна відмітити, що при виконанні санітарно-гігієнічних умов деякі з них не виконуються, що спричинює загрозу забруднення навколишнього середовища. Основним джерелом хімічного й біологічного забруднення є гній. Хоч гній і є цінним органічним добривом, але при порушенні правил зберігання і використання стає джерелом забруднення навколишнього середовища.

При утриманні тварин в атмосферу виділяється метан і аміак. Виділення сполук, що мають неприємний запах – це неминучий процес, однак їх поширення можна істотно зменшити, живляючи певних гігієнічних і санітарних заходів.

Тваринництво є джерелом забруднення поверхневих вод органічними речовинами, азотними і фосфорними сполуками. Поверхневі води безпосередньо забруднюються поверхневими стоками з лук, пасовищ, полів. З такими поверхневими стоками переносяться розчинні і мінеральні форми азоту, переважно нітрати, розчинні фосфати, матеріали біологічного походження.

Отже, ферми є одним із джерел забруднення навколишнього середовища. Тут нагромаджується багато кормів, виділень тварин. Ця система не є закритою, і частина органічних речовин переходить у навколишнє середовище.

Органи служби ветеринарної медицини, санітарно-епідеміологічної і інших служб зобов'язані здійснювати контроль за охороною навколишнього середовища шляхом попереджувального та текучого нагляду. Попереджувальний нагляд повинен здійснюватися на стадії відведення земельної ділянки, проектування і будівництва об'єктів. При цьому слід виходити із розмірів із врахуванням виробництва кормів, використання гною і потенціального мікробного навантаження. Поточний контроль слід розпочинати із паспортизації комплексів, очисних споруд і інших екологічно шкідливих об'єктів і проводити не рідше двох разів на рік, обов'язково з відміткою в паспорті про виконання приписів та рекомендацій.